

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 12 december 1918 kl. 7 e. m.

Andra särskilda utskottets utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 31 angående nedsättning av försäljningspriset för bränslekommissionens ved, dels ock två i anledning därav väckta motioner.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Wijk, Gezelius, Dahl*), friherre Langenskiöld, Stenström, Boman, von Essen, friherre Fleming, Klefbeck*), Lillienau*), Lindqvist i Kosta, Nilsson i Bonarp, Johansson i Uppmälby, Hedén, Andersson i Knäppinge*), Bogren och Carlsson i Frosterud.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 15 november 1918 dagtecknad proposition, nr 31, vilken hänvisats till riksdagens andra särskilda utskott, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att medgiva, att bränslekommissionens vedlager må försäljas till de nedsatta pris, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga med hänsyn till såväl de ändrade förhållandena å bränslemarknaden som önskvärldheten av ett lättande utav dyrtidens tryck, särskilt i fråga om de mindre bemedlade.

I samband med denna proposition har utskottet till behandling förehaft två i anledning av propositionen inom andra kammaren väckta och till utskottet hänvisade motioner, nämligen

nr 48 av herr *Lithander* samt

nr 52 av herrar *Hage*, *Werner* och *Lövgren* i Nyborg.

Herr *Lithander* har i sin motion hemställt,

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 11 saml. 2 avd. 8 häft. (Nr 11.) 1

att riksdagen vid bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 31 må medgiva rätt för vederbörande att efter prövning av behovet låta ifrågasvarande nedsättning komma de svenska medborgare inom olika samhällsklasser till del, som i avsevärd grad drabbas av dyrtidens tryck.

I den av herrar Hage m. fl. väckta motionen har yrkats,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 31 måtte besluta,

dels att bränslekommissionens vedlager måtte utlämnas till viss utsträckning, som av Kungl. Maj:t må bestämmas, till mindre bemedlade, antingen gratis eller i vissa fall mot fraktkostnadens belopp,

dels att bränslekommissionens vedlager i övrigt må försäljas till de nedsatta pris, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga med hänsyn till såväl de ändrade förhållandena å bränslemarknaden som önskvärldheten av ett lättande av dyrtidstrycket.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för den kungl. propositionen, får utskottet hänvisa till det därvid fogade utdraget av statsrådsprotokollet.

Herr Lithanders motion.

Herr Lithander har till stöd för sitt yrkande anfört följande:

»I Kungl. Maj:ts proposition nr 31 föreslås urtima riksdagen medgiva, att bränslekommissionens vedlager må försäljas till de nedsatta pris, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga med hänsyn till såväl de ändrade förhållandena å bränslemarknaden som önskvärldheten av ett lättande utav dyrtidens tryck, särskilt i fråga om de mindre bemedlade.

Det är att hoppas, att riksdagen skall bereda Kungl. Maj:t möjlighet att för de mindre bemedlade lindra dyrtidens tryck genom billigare pris å bränsle.

Ett bifall till Kungl. Maj:ts yrkande i befintlig ordalydelse skulle emellertid förhindra Kungl. Maj:t att i önskvärd utsträckning träda hjälpande emellan i de fall, som ej kunna hänföras till vad som i allmänhet förstås med »mindre bemedlade», men där dyrtidens tryck i alla fall kännes i avsevärd grad.

Så är fallet med ett stort antal av statens tjänstemän, pensionärer och på indragningsstat varande personer m. fl. Hit höra ett stort antal enskilda personer, där begränsade inkomster, men ständigt stegrade utgifter kommit dyrtidens tryck att kännas synnerligen hårt.

Det synes därför vara en fullt rättvis åtgärd, att möjligheter beredas Kungl. Maj:t att efter prövning av behovet låta ett verkligen billigt vedpris' välsignelser träffa även fler av dyrtiden tryckta svenska medborgare än de som innefattas i den kungl. propositionen.»

Herr Hage m. fl. hava i sin motivering anfört följande:

»Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 31 angående ned-sättning av försäljningspriset för bränslekommissionens ved tillåta sig undertecknade att anföra följande:

Herr Hages
m. fl. motion.

Från flera håll har vid innevarande riksdag framhållits, att ett synnerligen effektivt sätt att åstadkomma lindring i dyrtidstungen vore att giva anslag av tillräcklig storlek för förbilligande av livsmedel, särskilt sådana livsmedel, som försåldes till mindre bemedlade. Emellertid tillåter riksdagsordningen ej, att ett yrkande från enskild motionär av sådan art kan framkomma. Däremot finnes möjlighet att med utgångspunkt från proposition nr 31 påyrka åtgärder, som skulle kunna innebära en liknande lättnad för mindre bemedlade, utan att riksdagen behövde nu anslå någon summa för ändamålet. En sådan åtgärd skulle kunna åstadkommas om riksdagen beslöt att en *del av bränslekommissionens ved finge gratis eller eventuellt endast mot fraktkostnader utlämnas till mindre bemedlade.*

Redan nu har staten tillåtit att på sina håll den mindre bemedlade befolkningen fått avgiftsfritt hämta skogsavfall och torra träd m. m. å kronoskogar. En del av den ved, som är i bränslekommissionens ägo, torde nu vara i sådant tillstånd, att den ej är i verkligheten mera värd än nämnda avfall. Men även med avseende på ved, som är fullt kurant vara, kan man ha anledning påyrka, att mindre bemedlade tilldelas ett visst kvantum per familj genom respektive kommuners livsmedelsfördelningsorgan. I sådana fall, då konsumenterna bodde intill den plats, där veden finnes upplagd, kunde då utlämnandet ordnas på det sättet, att de, som erhållit rätt att få ved, finge på en viss fastställd tid och plats infinna sig och avhämta veden under kontroll av bränslekommissionens ombud eller annan av densamma utsedd person.

I andra fall, då konsumenterna bodde å längre avstånd från vedens upplagsplats, kunde distribueringen och sändandet på järnväg eller båt ske genom livsmedelsnämnderna, varvid fraktkostnaderna borde betalas av konsumenterna.

Det torde vara otvivelaktigt, att om en tillräcklig kvantitet ved på detta sätt tilldelades mindre bemedlade, så skulle detta vara en ej oväsentlig lättnad för dessa mindre bemedlade.

Om vid behandlandet av proposition nr 31 riksdagen medgav, att Kungl. Maj:t skulle få på detta sätt realisera en någorlunda betydlig del av bränslekommissionens vedlager, så skulle detta vara ett lämpligt sätt att även giva något slag av dyrtidstillägg åt den stora del av landets mindre bemedlade, som ej äro statstjänare, och som säkerligen

i stor utsträckning äro i verkligt och trängande behov av någon lättnad i sin svåra belägenhet.»

Utskottet.

Till grund för den prisnedsättning å bränslekommissionens ved, som Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att medgiva, anföras i den kungl. propositionen tvenne skilda skäl: å ena sidan det förändrade läget å bränslemarknaden, som förutsättes kunna försvåra en realisation av bränslekommissionens vedlager till nu gällande priser; å andra sidan en önskan att genom prisnedsättning lätta dyrtidens tryck särskilt ifråga om de mindre bemedlade. Då emellertid en prisnedsättning skulle komma att medföra förlust å bränslekommissionens rörelse, och därigenom bränslekommissionens av riksdagen förskjutna rörelsekapital ej helt skulle kunna av bränslekommissionen återbetalas, har Kungl. Maj:t ansett en sådan prisnedsättning ej kunna vidtagas utan riksdagens medgivande.

När riksdagen vid olika tillfällen beviljat bränslekommissionen krediter för dess verksamhet, har, såsom också i den kungl. propositionen framhålles, förutsättningen varit den, att det försträckta kapitalet efter avveckling av bränslekommissionens verksamhet skulle till statsverket återbetalas, och att bränslekommissionens rörelse alltså ej skulle medföra någon förlust för statsverket.

I själva verket har denna förutsättning ej kunnat upprätthållas. Frågan huruvida det försträckta kapitalet oavkortat skall kunna återbetalas av bränslekommissionen är icke beroende på, huruvida riksdagen nu bifaller den kungl. propositionen eller ej: alldeles oavsett riksdagens åtgärd är läget redan nu sådant, att bränslekommissionens rörelse ej kan tänkas avvecklad utan en mycket betydande förlust.

En av orsakerna härtill ligger i Kungl. Maj:ts förordning den 13 juli 1917 och brev den 7 september 1917 samt den 20 juni 1918 angående försäljning till visst lågt pris av vissa kvantiteter ved till hushållsändamål.

På grund av nämnda förordning och förstnämnda brev försålles under bränsleåret 1917—1918 s. k. kortved till en kvantitet av 1.8 miljoner kubikmeter, medförande en förlust av cirka 10 miljoner kronor. Bränslekommissionens avsikt att täcka denna förlust genom att belasta den till industriella ändamål försålda veden med en tilläggsavgift av kronor 1.65 pr kubikmeter och genom en licensavgift av kronor 4 per kubikmeter ved, som av industrien själv anskaffats, — en utväg, vars laglighet och lämplighet på goda grunder ifrågasatts — har endast delvis kunnat förverkligas: endast en ringa del av förlusten har härigenom kompen-serats, medan en annan del blivit täckt genom andra avgifter, som av bränslekommissionen pålagts handeln med bränsle i riket.

En mycket större förlust kommer att drabba bränslekommissionen genom försäljning av den kortved för bränsleåret 1918—1919, varom det kungl. brevet av den 20 juni 1918 förordnar. Bränslekommissionen beräknar försäljningen av denna kortved komma att uppgå till omkr. 3 miljoner kubikmeter, medförande en förlust av cirka 25 miljoner kronor. Hela denna summa kan praktiskt taget betraktas som nettoförlust.

Redan genom dessa av Kungl. Maj:t vidtagna åtgärder i syfte att lätta dyrtidens tryck drabbas alltså bränslekommissionens rörelse av en förlust, som ej på annat sätt kan gottgöras och varigenom omöjliggöres för bränslekommissionen att oavkortat återbetala sitt rörelsekapital på sätt riksdagen förutsatt vid detta kapitals försträckande.

Detta omöjliggöres emellertid även av andra orsaker. Sedan bränslekommissionen år 1917 fastställt de bränslepriser, som sedermera varit gällande, ha de av kriget framkallade förhållandena medfört en stark stegring av fraktkostnaderna. Vid prissättningen av annan ved än kortved har visserligen bestämts att priset skulle jämkas i enlighet med fraktkostnadernas växlingar. Det har emellertid visat sig omöjligt att helt och hållet uttaga de stegrade fraktkostnaderna genom högre pris. På denna grund torde redan nu försäljningen även av annan ved än kortved i flera fall medföra förlust. Den fortsatta stegringen av kostnader även på andra områden, såsom arbetslöner och körslor, torde ytterligare komma att verka i samma riktning.

De höjda fraktkostnaderna ha även bidragit att skärpa en särskild svårighet, som ytterst härleder sig från det av bränslekommissionen tillämpade systemet vid avverkningarna. Dessa ha till stor del bedrivits på trakter, särskilt inom Norrland och Dalarne, där redan med normala fraktpriser ett fullt tillgodogörande av den avverkade veden tvivelsutan skulle stött på stora svårigheter, och där bortförslingen med nu gällande fraktsatser, i den mån den överhuvud kan verkställas, skulle bli synnerligen förlustbringande. Det minskade försäljningsvärdet å dessa partier innebär en betydande förlust för bränslekommissionens verksamhet.

Vilka förluster bränslekommissionen redan lidit eller kan komma att lida vid realisering av annan bränslekommissionens egendom än bränsle, därom saknar utskottet möjlighet att yttra sig. Ett bedömande i detalj av bränslekommissionens ställning har försvärats därav, att något bokslut för bränsleåret 1917—1918 ännu icke föreligger.

Utskottet har med det anförda velat framhålla, att redan nu, oberoende av en eventuellt lägre prissättning å bränslekommissionens återstående vedlager, bränslekommissionens rörelse medfört en förlust, vari-

genom en betydande del av det av riksdagen försträckta rörelsekapitalet måste anses ha gått förlorad.

Redan vissa av de förhållanden, som här anförts, omöjliggöra ett fasthållande vid de av bränslekommissionen nu fastställda priserna och kräva en sänkning av dessa. De omnämnda vedpartierna inom Norrland och Dalarne, enligt uppgift uppgående till några miljoner kubikmeter, som på grund av sitt läge ej kunna transporteras och avyttras på bränslemarknaden, måste givetvis realiseras till andra ändamål. Att detta i många fall ej kan ske annat än till nedsatt pris, torde vara uppenbart. Ett längre dröjsmål med realiserandet skulle i fråga om vissa partier, särskilt av okluven och obarkad ved, säkerligen komma att medföra en försämring av vedens kvalitet med ty åtföljande ytterligare förlust.

Men även med fränseende av dessa visserligen betydande men dock speciella fall kan en friare prissättning av bränslekommissionens ved med rätt till sänkning av priserna vara av tidsomständigheterna påkallad. I den mån den återgång mot normala förhållanden på bränslemarknaden, som betingas av världskrigets avslutande, medför ökad tillgång på stenkol och sänkta stenkolspriser, torde bränslekommissionens nuvarande priser på ved ej kunna upprätthållas annat än genom en för landet skadlig tvångsprissättning. Under sådana förhållanden måste bränslekommissionen givas rätt att försälja sin ved till priser, som motsvara marknadsläget och som möjliggöra en realisation med minsta förlust.

I vad mån dessa redan lidna eller blivande förluster kunna läggas bränslekommissionen till last eller äro att hänföra till orsaker, varöver bränslekommissionen ej kunnat råda, därom har utskottet ej velat uttala sig. Dock vill utskottet erinra därom, att i den mån det av bränslekommissionen och riksvärderingsnämnden fastställda rotpriset varit för högt, såsom senast överrevisorerna framhållit, har den därpå grundade ökade vedkostnaden hittills i huvudsak drabbat den vedköpande allmänheten, men att denna ökade kostnad i och med en prissänkning kommer att drabba statsverket som en direkt förlust.

Av det anförda torde framgå, att utskottet finner det av omständigheterna påkallat att medgiva, att bränslekommissionens vedlager må, där så erfordras, försäljas till nedsatt pris för att möjliggöra att den av Kungl. Maj:t anbefallda avvecklingen av bränslekommissionens verksamhet måtte äga rum med minsta möjliga förlust för statsverket. Givetvis får denna avveckling ej ske mer brådstörtat än som betingas av ekonomiska hänsyn. Utskottet förutsätter alltså, att, med beaktande av de direktiv, som givits bränslekommissionen vid dess tillsättande, avveck-

lingen kommer att bedrivas på ett fullt affärsmässigt sätt. Utskottet förväntar även, att Kungl. Maj:t bereder riksdagen tillfälle att följa avvecklingens vidare förlopp.

I den kungl. propositionen hemställes om riksdagens medgivande att vid bränslekommissionens framtida prissättning å ved hänsyn även måtte få tagas till önskvärdheten av ett lättande av dyrtidens tryck särskilt ifråga om de mindre bemedlade.

Utskottet får i detta avseende hänvisa till de åtgärder, som redan av Kungl. Maj:t vidtagits, senast genom kungl. brevet av den 20 juni 1918 angående tillhandahållande av billig hushållsved. Beträffande de ytterligare åtgärder, som i den kungl. propositionen antydas, får utskottet hänvisa till bränslekommissionens vid utskottsutlåtandet som bilaga 2 fogade skrivelse till statsrådet och chefen för finansdepartementet av den 21 november 1918. För den händelse en utvidgad utdelning av ved till nedsatt pris skall äga rum, förordar bränslekommissionen, att den genom kungl. brevet av den 20 juni 1918 medgivna rätten till vedkort fördubblas, med undantag dock beträffande personer med minst 5,000, resp. 7,000, kronors inkomst. Bränslekommissionen beräknar, att på grund av denna utsträckt rätt $1\frac{1}{2}$ à 2 miljoner kubikmeter skulle komma att uttagas, vållande bränslekommissionen en ytterligare förlust av 12 à 16 miljoner kronor. Då den kvantitet, som beräknas bli uttagen å vedkort enligt nu gällande förordning, uppgår till cirka 3 miljoner kubikmeter och rättigheten, enligt detta bränslekommissionens förslag, skulle i det närmaste fördubblas, synes bränslekommissionens beräkning av den sannolika förlusten vara snarare låg än hög.

Utskottet kan icke finna, att en utsträckt vedutdelning av denna art till nedsatt pris och medförande en så betydande statsutgift är tillräckligt motiverad eller av förhållandena påkallad, desto mer som den av Kungl. Maj:t föreslagna och av utskottet förordade rätten till sänkning av bränslekommissionens vedpriser vid sin tillämpning torde komma att medföra en allmän lättnad å bränslemarknaden.

Med vad utskottet här anfört torde utskottet även tillfyllest hava motiverat ett avstyrkande av de till utskottets behandling hänvisade motionerna av herr Lithander och av herr Hage m. fl.

Med stöd av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

1:o) att riksdagen måtte, med tillkännagivande, att Kungl. Maj:ts förevarande proposition ej kunnat i oförändrat skick av riksdagen godkännas, medgiva, att bränslekommissionens vedlager må försäljas till pris,

Andra särskilda utskottets utlåtande Nr 11.

som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga med hänsyn till en affärsmässig avveckling av bränselekommissionens verksamhet;

2:o) att herr Lithanders motion ej måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda samt

3:o) att herr Hages m. fl motion ej måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 december 1918.

På utskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.

Reservation:

av herr *Lindqvist* i Kosta, som yrkat bifall till Kungl. Maj:ts proposition oförändrad.

Bilaga 1.

Till Konungen.

I underdånig skrivelse den 4 mars 1918 med förslag till förordning om skydd mot skövling av enskildes skogar har bränslekommissionen framhållit, hurusom bränslefrågan i jämförelse med förhållandena vid kommissionens tillsättande numera befinner sig i ett så förbättrat läge, att en avveckling av det statliga ingripandet för bränslebehovets tillgodoseende är möjlig. Såsom i nämnda skrivelse också berörts, bör helt naturligt kommissionens verksamhet, som har till ändamål att ombesörja anskaffning av bränsle för landets behov, i den mån detta behov icke kan fyllas genom den enskilda företagsamheten, avpassas så att densamma, för att icke verka störande på bränslemarknaden, successivt avvecklas för att vid lämplig tidpunkt helt upphöra. Med tanke härpå har kommissionen redan vidtagit flera åtgärder, som verka i riktning mot en avveckling av dess verksamhet. Sedan kommissionen redan i januari månad innevarande år börjat inskränka avverkningarna i vissa län, har kommissionen under våren helt upphört att avverka skog, som tagits i anspråk jämlikt förfoganderättslagen. I de få fall, där vedavverkning för kommissionens räkning sedermera ägt rum, har den skett i områden, där kommissionen genom frivillig upplåtelse förvärvat rätt att avverka skog. I den mån avverkningarna minskats, har kommissionen företagit därav föranledda förändringar i länsdistriktens antal, ävensom betydlig minskning av personalen. Då den nya lagen mot skogs-skövling gjort det möjligt att från kommissionens sida lämna större frihet vid den enskilda avverkningen, har kommissionen, med tanke på att vedanskaffningen skulle kunna ökas, ansett sig kunna lämna allmänt tillstånd till industrier m. fl. att genom förvärvande av avverkningsrätter å annans mark skaffa sig bränsle. Därjämte har kommissionen genom cirkulär och annonser i tidningar sökt intressera särskilt industrien att genom stubbrytning och tillvaratagande av avfallsbränsle öka bränsleförrådet. Den omfattande verksamhet, kommissionen utövar för reglering av handeln med träkol, har genom överenskommelse med järnverksägare blivit avvecklad, så att handeln med dylika kol blir fullkomligt fri den 1 nästkommande december.

Då enligt bränslekommissionens åsikt tiden nu är inne att fatta ståndpunkt till frågan angående lämplig tidpunkt, då det statliga ingripandet på här ifrågasvarande område bör definitivt upphöra, har kommissionen upptagit denna fråga till behandling. För att i den mån det låter sig göra erhålla material för frågans rätta bedömande har kommissionen dels verkställt inventering av kommissionens vedlager den 1 oktober innevarande år, dels ock sökt beräkna det vedbehov, som kommissionen har att fylla under tiden från och med sistnämnda dag till den 1 januari 1920. Resultatet av dessa beräkningar föreligger i efterföljande tablå.

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 11 saml. 2 avd. 8 häft. (Nr 11.) 2

Beräkning över tillgång och behov av ved inom

	L ä n	Vedinventarium den 1/10 1918		Beräknat vedtillskott till den 1/1 1920	Summa
		vid last- platser	i skogen		
A n t a l k u b i k-					
1	Stockholm	284,600	—	—	284,600
2	Göteborg	105,000	—	—	105,000
3	Malmö	40,000	—	—	40,000
4	Stockholms län	337,948	545,395	109,657	993,000
5	Uppsala län	207,800	276,890	30,000	514,690
6	Södermanlands län	185,900	272,100	156,700	614,700
7	Östergötlands län	203,670	365,460	30,500	599,630
8	Jönköpings län	104,500	427,200	86,700	618,400
9	Kronobergs län	184,809	282,294	5,000	472,103
10	Kalmar län	476,471	516,176	125,939	1,118,586
11	Gottlands län	8,369	23,275	12,700	44,344
12	Blekinge län	80,848	94,531	1,000	176,379
13	Malmöhus & Kristianstads län	20,849	163,685	37,000	221,534
14	Hallands län	17,750	127,700	12,500	157,950
15	Göteborgs & Bohus län	19,395	128,230	13,300	160,925
16	Älvsborgs län	75,705	187,563	182,732	446,000
17	Skaraborgs län	139,110	69,760	52,650	261,520
18	Värmlands län	125,450	70,500	57,350	253,300
19	Örebro län	220,556	124,255	51,648	396,459
20	Västmanlands län	251,000	288,501	—	539,501
21	Kopparbergs län	554,068	257,249	17,540	828,857
22	Gävleborgs län	759,404	583,332	25,500	1,368,236
23	Västernorrlands och Jämtlands län	1,887,306	550,806	—	2,438,112
24	Västerbottens län	347,184	15,642	15,000	377,826
25	Norrbottnens län	235,723	73,890	142,607	452,210
	Summa	6,873,415	5,444,434	1,166,023	13,483,872
	Motsvarande den 1/3 1918	8,495,791	6,270,257	1,322,776	16,088,824

de olika länen under tiden $\frac{1}{10}$ 1918— $\frac{1}{1}$ 1920.

Anmält och beräknat behov till den $\frac{1}{1}$ 1920 av:					Beräknat överskott (+) eller brist (—) den $\frac{1}{1}$ 1920	
Hushållsved	Industrived	Järnvägsved	Ångbåtsved	Summa		
m e t e r	l ö s t	m	å t t			
654,600	600,000	—	30,000	1,284,600	— 1,000,000	1
355,000	—	—	—	355,000	— 250,000	2
190,000	—	—	—	190,000	— 150,000	3
500,000	350,000	—	145,000	995,000	— 2,000	4
101,700	27,100	10,900	18,000	157,700	+ 356,990	5
91,600	47,400	40,000	14,500	193,500	+ 421,200	6
131,760	105,600	56,300	10,500	304,160	+ 295,470	7
121,300	103,700	122,700	3,900	351,600	+ 266,800	8
38,019	91,665	51,925	—	181,609	+ 290,494	9
138,415	34,680	56,300	72,200	301,595	+ 816,991	10
23,750	8,750	13,250	11,250	57,500	— 13,156	11
104,450	58,790	20,000	11,300	194,540	— 18,161	12
300,000	75,000	237,000	30,000	642,000	— 420,466	13
104,400	55,300	48,700	11,500	219,900	— 61,950	14
150,000	75,000	5,000	40,000	270,000	— 109,075	15
112,800	100,000	60,000	7,200	280,000	+ 166,000	16
37,050	36,350	27,900	20,100	121,400	+ 140,120	17
61,500	87,000	128,000	21,300	297,800	— 44,500	18
187,185	109,340	96,925	11,000	404,450	— 7,991	19
190,000	230,000	50,000	2,000	472,000	+ 67,501	20
215,400	106,200	224,700	—	546,300	+ 282,557	21
103,900	92,400	335,300	6,000	537,600	+ 830,636	22
386,600	—	389,000	31,200	806,800	+ 1,631,312	23
18,455	29,000	8,700	40,568	96,723	+ 281,103	24
32,000	5,000	100,000	5,000	142,000	+ 310,220	25
4,349,884	2,428,275	2,083,100	542,518	9,403,777	+ 4,080,095	
—	—	—	—	—	—	

Förestående tablå utvisar, huru förhållandena antagas gestalta sig för var och en av de större städerna och vart och ett av de skilda länen. Denna tablå giver vid handen, att kommissionens hela vedlager den 1 oktober 1918, ökat med beräknat vedtillskott till den 1 januari 1920, skulle utgöra över 13 miljoner kubikmeter. samt att det ungefärliga vedbehov, som kommissionen till sistnämnda dag har att fylla, skulle uppgå till sammanlagt över 9 miljoner kubikmeter.

För att jämväl erhålla så fullständig kännedom som möjligt angående mängden av enskilda tillhörig ved, ingick bränslekommissionen den 6 sistlidne juli till Eders Kungl. Maj:t med underdanig framställning om att en mera omfattande riksinventering måtte verkställas och avse tillgången den 30 augusti. Resultatet visade en behållning av i runt tal 17,000,000 kubikmeter. Landets hela vedförråd skulle således utgöra omkring 30,000,000 kubikmeter.

Den till över 13 miljoner kubikmeter uppgående vedmängd. varöver bränslekommissionen beräknats förfoga, är emellertid, såsom av den bifogade tablå framgår, icke så fördelad över landet, att det beräknade konsumtionsbehovet överallt kan tillgodoses, utan att mera avsevärda transporter måste företagas. Särskilt förhåller det sig så beträffande landets största städer samt de södra och västra kustlandskapen. En väsentlig del av kommissionens vedlager finnes dessutom på ett så långt avstånd från de största konsumtionsorterna, att det med nuvarande höga frakter torde bliva svårt att för dessa orters behov tillgodogöra sig någon större del av denna ved. Likväl anser kommissionen med hänsyn bland annat till de möjligheter, som dock i viss utsträckning förefinnas att för jämförelsevis rimliga kostnader frakta ved från ort till annan, att kommissionen, även utan att igångsätta någon vedanskaffning i större skala, bör kunna tillgodose de anspråk, som för bränslebehovets fyllande till den 1 januari 1920 komma att ställas på densamma.

Rätta tidpunkten för upphörande av bränslekommissionens verksamhet är givetvis svår att på förhand bestämma. De största svårigheterna ligga däri, att det icke låter sig göra att i förväg verkställa några tillförlitliga beräkningar rörande den blivande stenkolsimportens storlek, stenkolspriserna och andra dylika omständigheter, vilka äro av avgörande betydelse för frågans bedömande. Nu angivna svårigheter få emellertid icke förhindra, att beslut i frågan fattas i så god tid, att den enskilda företagsamheten hinner göra sig beredd att övertaga den verksamhet, staten bedrivit för bränslebehovets fyllande. Det kan icke nog kraftigt framhållas, hurusom det är av synnerlig stor vikt, att avvecklingen igångsättes på ett sådant sätt och på ett så tidigt stadium, att de enskildas förmåga att skaffa ved verkligen kommer att göra sig gällande och åstadkommer tillfyllestgörande resultat. Då man härvid betänker, att den ved, som skall användas under en vinter, bör för att bli torr och därigenom få större bränslevärde avverkas under föregående vinter, är det tydligt, att tidpunkten för uppförandet av den statliga regleringen av bränsleförbrukningen måste fastställas och tillkännagivas minst ett år i förväg. Enligt kommissionens uppfattning är den i god tid erhållna vissheten i detta avseende mera än något annat ägnad att stimulera de enskildas verksamhet för vedanskaffningen, i det att vedproducenterna få en hållpunkt för sina beräkningar ifråga om avsättningsmöjligheterna och konsumenterna bibringas en klar syn på nödvändigheten för dem att vara beredda att från och med en viss dag själva sörja för sitt behov.

På grund av vad ovan anförts och med hänsyn till den betydande vedmängd,

varöver landet förfogar samt den ökade benägenhet för enskild avverkning, som visat sig vara för handen, håller bränslekommissionen före, att det ur skilda synpunkter förefaller lämpligt att avveckla kommissionens verksamhet på sådant sätt att kommissionens omsorg för vedbehovets fyllande upphör den 1 januari 1920. Därest så sker bör givetvis den statliga regleringen av bränsleförbrukningen jämväl upphöra från och med sistnämnda dag. Uppenbarligen bör för sådant fall kommissionen bemöda sig om att till nämnda tid helt avveckla sin verksamhet. Kommissionen har dock den uppfattningen, att det icke kan vara att förvänta, att kommissionens hela vedlager, särskilt det i Norrland befintliga, skall kunna vara slutsålt till berörda tid. Det torde därför bliva erforderligt, att antingen kommissionen efter lämplig omorganisation eller ock annat statens organ efter samma tid fortsätter och avslutar kommissionens affärer.

Man måste otvivelaktigt räkna med att bränslekommissionens upphörande med sin verksamhet kan komma att medföra vissa svårigheter med avseende å vedbehovets tillgodoseende såväl under själva avvecklingstiden som ock under den närmaste tiden därefter. Det är nämligen, såsom förut framhållits, icke möjligt att på förhand göra säkra beräkningar, vare sig rörande behovet eller den blivande totala tillgången på bränsle. Skulle import av stenkol och koks kunna ske i betydligt större omfattning än hittills under kristiden samt prisen å kol sjunka till och under den gräns, inom vilken användningen av kol i kostnadshänseende är jämställd med eller förmånligare än eldning med ved, komme detta säkerligen att medföra betydlig minskning av vedförbrukningen. Å andra sidan skulle det ju kunna inträffa, att järnvägar och industrier m. fl. till följd av ytterligare minskning i koltillförseln komme att nödgas öka användningen av ved. En svårighet som man säkert har att räkna med under avvecklingstiden är den förut berörda ojämnheten i fördelningen av den befintliga veden i förhållande till behovet å de olika konsumtionsorterna. Det har förut framhållits, att på grund av de höga fraktkostnaderna det icke torde bliva möjligt att i erforderlig utsträckning utnyttja de stora vedtillgångarna i landets norra delar för behovet i de mellersta och södra landskapen, där vedtillgången på vissa håll är ganska knapp. Det måste tagas med i räkningen, att kommissionens vedtillgång på en och annan ort, som i transporthänseende är ogynnsamt belägen, kommer att visa sig otillräcklig för ortens behov även ifråga om tiden före den 1 januari 1920. Därest i dylika fall vedtillgången i öppna marknaden på orten är tillräcklig, skulle ju kommissionen kunna skaffa ved genom inköp för att tillhandahålla densamma åt konsumenterna. Skulle därvid vedförsäljningen till kommissionen ske på frivillighetens väg, så bleve utan tvivel följden, att den konkurrens, som måste uppstå mellan kommissionen och andra uppköpare av ved, åstadkomme fördyring av veden. Lämpligare förefaller det därför att det överlåtes åt vederbörande konsumenter att i sådana fall utan kommissionen såsom mellanhand verkställa behöfliga vedinköp. Vid fördelningen av den i kommissionens hand befintliga veden på olika konsumtionsbehov torde i första hand den egentliga hushållsförbrukningen bära tillgodoses, samt industrier och med dem jämförliga konsumenter, vilka lättare än flertalet mindre förbrukare kunna skaffa ved även från längre bort belägna orter, hänvisas till öppna marknaden. Därest å någon ort verklig brist på bränsle kommer att yppa sig, kan det naturligtvis bliva nödvändigt att verkställa längre transporter av ved, även om kostnaden därför blir ganska hög. Att såsom också till äventyrs skulle kunna ifrågasättas grunda kommissionens vedinköp på en för vederbörande

skogsägare stadgad leveransplikt, anser kommissionen av flera skäl icke vara att förorda.

En utväg, som alltid bör stå öppen för fyllande av vissa vedbehov, är avverkningar å kronoskogarna, och torde sådan vedanskaffning genom domänstyrelsens försorg böra äga rum i största möjliga utsträckning inom de län, där vedbrist är att befara. För att domänstyrelsen skall kunna vidtaga på densamma ankommande åtgärder i sådant avseende, är bränslekommissionen i tillfälle att lämna domänstyrelsen nödiga uppgifter angående vedtillgångar och vedbehov. Däremot vill det synas kommissionen såsom en onödig omgång, om under avvecklingstiden veden från kronoskogarna tillhandahålles konsumenterna genom kommissionens förmedling. Kommissionen är av den mening, att dessa vedförsäljningar kunna äga rum utan kommissionen såsom mellanhand.

Det skulle möjligen kunna ifrågasättas att låta den statliga regleringen upphöra efter hand i de olika länen, allt eftersom bränslekommissionens lager i skilda län bliva slutlevererade och förhållandena i övrigt därstädes synas mogna för regleringens avveckling. Mot ett dylikt förfaringsätt synes emellertid tala, att densamma skulle medföra ojämnheter med avseende å bränslepris m. m. samt giva anledning till klagomål av olika slag. Kommissionen håller därför före, att den statliga regleringen, när tiden är inne, bör upphöra samtidigt över hela riket.

I detta sammanhang kan lämpligen framhållas, att det måste betraktas såsom synnerligen ovisst, huruvida de bränslekommissionen tillhöriga vedlager, som den 1 januari 1920 skulle komma att finnas odisponerade och som kommissionen därefter vore hänvisad att realisera fritt i öppna marknaden, kunna komma att betinga en köpeskilling, som täcker kommissionens självkostnader. De förluster, som därigenom kunna tänkas uppkomma, torde emellertid knappast kunna undvikas vid avvecklingen av en verksamhet sådan som den åt kommissionen anförtrodda.

En av de största vanskligheterna vid en sådan avveckling som den, varom här är fråga, torde otvivelaktigt sammanhänga med spørsmålet, huru särskilt de stora stadssamhällenas bränslebehov skall tryggas under tiden närmast efter den statliga regleringens upphörande. Det torde icke kunna undvikas, att ansvaret för dessa vanskligheters övervinnande kommer att vila på berörda samhällen själva och deras kristidsorganisationer, vilka bliva hänvisade att genom köp eller tilläventyrs egna avverkningar tillgodose sina behov. Det ligger i sakens natur, att bränslekommissionen i möjligaste mån bör söka underlätta vedanskaffningen för dessa samhällen och i de fall, där det låter sig göra, reservera ved även för deras nu ifrågasvarande behov.

Därest bränslekommissionens verksamhet enligt nådiga förordningen den 13 juli 1917 angående regleringen av bränsleförbrukningen skall upphöra den 1 januari 1920, synes det lämpligt, att utdelningen av s. k. kortved till nedsatt pris icke kommer ifråga under bränsleperioden 1919—1920. Den reglering av priset å hushållsveden, som särskilt för de mindre bemedlade må anses erforderlig, måste då genomföras på annat sätt, exempelvis enligt de grunder, som tillämpas ifråga om förbilligande av matvaror m. m.

Under återopande av vad bränslekommissionen härövan anfört får kommissionen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte bestämma, att det kommissionen meddelade uppdraget att sörja för tillgodoseendet av

den enskilda hushållsförbrukningen samt industriens och transportmedlens behov av bränsle skall upphöra från och med den 1 januari 1920,

att den statliga reglering av bränsleförbrukningen, som är grundad å bestämmelserna i nådiga förordningen den 13 juli 1917, jämväl skall upphöra från och med den 1 januari 1920,

att i samband därmed kommissionens verksamhet skall så snart ske kan upphöra,

samt att tilldelning från kommissionens lager hushållsved mot s. k. vedkort icke skall ifrågakomma efter gången av bränsleperioden 1918—1919.

Stockholm den 1 november 1918.

Underdånigst
BRÄNSLEKOMMISSIONEN
Nils Delin.

Bilaga 2.

Till herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet.

Med anledning av herr statsrådets anmodan till bränslekommissionen att yttra sig över huru för de mindre bemedlade i samhället en ifrågasatt nedsättning av vedpriset under innevarande bränsleperiod — utöver den rabatt som redan tillämpas — lämpligen bör anordnas, får kommissionen vördsamt anföra följande.

Enligt de nu gällande bestämmelserna angående tillhandahållandet av billigare hushållsved utlämnas veden mot s. k. vedkort. Dessa berättiga för tiden från och med den 1 juli 1918 till och med den 30 juni 1919 till inköp för personer bosatta i Norrbottens län av högst 5 kubikmeter ved, för personer bosatta i Västerbottens län av högst 3 kubikmeter, för personer bosatta i Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs och Kopparbergs län av högst 2 kubikmeter samt för personer bosatta i övriga delar av landet av högst 1 kubikmeter, dock att intet hushåll äger bekomma större kvantitet ved än som belöper å 5 personer. Vedkorten medföra i jämförelse med nuvarande pris å annan hushållsved än den s. k. kortveden en rabatt som per kubikmeter motsvarar dels ett belopp av 5 kronor 50 öre och dels det belopp, varmed fraktkostnaden för respektive ort överstiger en beräknad medelfraktkostnad av 4 kronor. Denna förmån för konsumenterna medför, att kommissionen erhåller ett pris, som, sedan de verkliga fraktkostnaderna dragits från det samma, uppgår till endast omkring hälften av beräknat självkostnadspris å produktionsorten.

Bränslekommissionen anser, att det nu ifrågasatta ytterligare förbilligandet av veden för mindre bemedlade jämväl bör anordnas genom tilldelning av vedkort. och föreslår, att det sker exempelvis på sådant sätt, att de personer, som med hänsyn till sin ekonomiska ställning anses därvid böra komma ifråga, utöver det antal

kort, som de erhålla enligt nu gällande bestämmelser, tilldelas ytterligare ett lika stort antal kort, berättigande till enahanda rabatt. Varje sådan person skulle då under innevarande bränsleperiod sammanlagt erhålla kort berättigande till inköp i Norrbottens län av högst 10 kubikmeter, i Västerbottens län av högst 6 kubikmeter, i Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs och Kopparbergs län av högst 4 kubikmeter och i övriga delar av landet av högst 2 kubikmeter, allt med den ovan nämnda begränsningen, att intet hushåll skulle äga bekomma större kvantitet ved än som sålunda belöpte å 5 personer.

Emot sakens ordnande på nyss angivet sätt kan möjligen anmärkas, att den vedmängd, som i de nordliga delarna av landet skulle kunna av vedkonsumenterna inköpas till det billigare priset, i vissa fall skulle komma att överstiga vederbörande konsumenters behov. Man torde emellertid med skäl kunna förutsätta, att ingen kommer att utnyttja rätten i vidsträcktare mån än som betingas av hans behov för innevarande bränsleperiod. Därtill kommer att vedtillgången i Norrland är riklig. Bränslekommissionen anser fördenskull att det icke föreligger tillräckliga skäl att i detta sammanhang föreslå någon förändring i fråga om den för närvarande tillämpade proportionen de olika landsdelarna emellan.

Hittills hava alla landets invånare utan hänsyn till deras ekonomiska ställning ägt åtnjuta den förmån, som är förenad med erhållande av vedkort. Då det nu är fråga om att ytterligare i ekonomiskt hänseende underlätta bränslebehovets fyllande för dem, som närmast äro i behov av dylik hjälp, gäller det att finna lämpligaste vägen för en riktig tillämpning av denna grundsats. Valet torde därvid komma att stå mellan att antingen utan vidare fastslå, att alla, vilkas inkomster icke överstiga en viss gräns, skola komma i åtnjutande av den nya förmånen, eller ock överlåta åt livsmedelsnämnderna att efter prövning i varje särskilt fall verkställa korttilldelning. Bränslekommissionen anser det förstnämnda alternativet vara att föredraga, därvid den för rättighetens åtnjutande avgörande inkomstgränsen exempelvis torde kunna för landet i allmänhet sättas till 5,000 kronor och för de orter, där med ledning av socialstyrelsens beräkningar levnadskostnaderna kunna sägas vara särskilt höga, till 7,000 kronor.

Från den nu ifrågavarande förmånen torde under alla förhållanden böra undantagas de som äro i tillfälle att kunna av egen skogstillgång tillgodose sitt husbehov av bränsle.

Bränslekommissionens vedtillgång är i vissa delar av landet ganska knapp och leverans av kortved kan därstädes icke ske utan transporter, som draga synnerligen höga kostnader. Det kan ifrågasättas, huruvida ytterligare vedkortsutdelning bör äga rum å dylika platser. Bränslekommissionen anser, att denna fråga bör prövas och avgöras med hänsyn till de i varje särskilt fall föreliggande omständigheterna. Därest å en plats, där bränslekommissionen saknar ved, sådan i öppna marknaden finnes i tillräcklig mängd och till rimligt pris, anser kommissionen sig böra vara befriad från skyldighet att utlämna de ytterligare vedkort, varom nu är fråga. Om återigen vedtillgången å någon ort i allmänhet är otillräcklig och priset högt, torde kommissionen böra, även om det medför höga fraktkostnader, tillhandahålla ved mot kort i den föreslagna utsträckningen.

Till frågan, huru under avvecklingstiden försäljningen lämpligen bör ordnas beträffande den övriga veden, såsom industrived, m. m., som icke tillhandahålles enligt vedkortssystemet, skall bränslekommissionen senare återkomma.

På grund av det ovan anförda vill bränslekommissionen föreslå,
att de personer inom landet, hvilkas inkomster icke överstiga exempelvis 5,000 kronor eller, då det gäller de dyraste orterna, 7,000 kronor, måtte under innevarande bränsleperiod för sig och sina hushåll erhålla ytterligare lika antal vedkort som det, de enligt nu gällande bestämmelser äga utbekomma, och medförande samma förmåner som de vedkort, vilka nu utdelas,

att därifrån undantagas de personer, som hava egen skogstillgång tillräcklig för deras husbehov av bränsle,

samt att i fall, då bränslekommissionen i någon ort icke inom vanligt transportområde äger vedförråd, som medgiver ytterligare tilldelning av kortved, det i varje särskilt fall får avgöras, huruvida sådan ytterligare tilldelning ändock skall äga rum därstädes.

Stockholm den 21 november 1918.

BRÄNSLEKOMMISSIONEN

IVAR ÅKERMAN.

G. Hultman.

Bilaga 3.

Till herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet.

Sedan Kungl. Maj:t på bränslekommissionens framställning beslutat, att kommissionens verksamhet skall avvecklas, har kommissionen i skrivelse av den 21 i förra månaden efter anmodan av herr statsrådet yttrat sig om hur försäljningen av s. k. kortved bör ordnas, särskilt med hänsyn till ifrågasatt ökning av vedkortens antal för innevarande bränsleår. Frågan om den övriga veden, varöver kommissionen förfogar, behandlades icke i skrivelsen annorlunda än att kommissionen förklarade sig skola återkomma härtill.

Försäljningen av annan ved än kortved har hitintills skett enligt följande prisberäkning. Hushållsved har sålts till beräknat självkostnadspris med tillägg av genomsnittsfrakt för varje särskild ort samt ved till industrier, kommunikationsverk m. fl. till självkostnadspris med tillägg av en för hela landet beräknad genomsnittsfrakt. Industrier och därmed jämförliga vedkonsumenter hava dessutom betalat en tilläggsavgift av en krona 65 öre per kubikmeter. Sekundaved har dock i vissa fall sålts, utan att nu angivna bestämmelser blivit tillämpade.

Då det nu, på sätt bränslekommissionen i underdånig skrivelse den 1 november 1918 uttalat sig för, gäller att på lämpligaste sätt och kortaste tid slutförsälja den ved, varöver bränslekommissionen förfogar, är det enligt kommissionens uppfattning icke möjligt att upprätthålla de hittills tillämpade bestämmelserna beträffande självkostnadspris, genomsnittsfrakt och tilläggsavgift, utan försäljningen bör ske till sådana priser, som med hänsyn till vedens beskaffenhet och prisläget å varje särskild ort kunna be-

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 11 saml. 2 avd. 8 häft. (Nr 11.) 3

tingas, således en fullt affärsmässig avyttring av veden med huvudsyfte att kunna åstadkomma en snar försäljning.

Vid inventeringen den 1 sistlidne oktober hade bränslekommissionen ett vedlager av i runt tal 13,000,000 kubikmeter, varav dock omkring $\frac{1}{4}$ finnes å sådana platser — huvudsakligast i Norrland och Dalarne — att denna ved på grund av de höga frakterna icke kan försäljas i mellersta och södra Sverige, där tillgången å ved på flera ställen är ganska knapp. Det vedbehov, som bränslekommissionen för sin del skulle komma att fylla intill den 1 januari 1920, är med ledning av föregående leveranser beräknat till i runt tal 9,000,000 kubikmeter, och skulle kommissionens lager sålunda vara tillräckligt att till denna tid täcka behovet, oaktat en väsentlig del av förrådet icke kan nyttiggöras som vedbränsle.

Vid veddistributionen måste i första hand kortveden levereras, och beräknas den hittills beslutade tilldelningen av dylik ved för innevarande bränsleår komma att uppgå till cirka 3,000,000 kubikmeter. Därest vedkortens antal skulle komma att ökas, på sätt som blivit ifrågasatt, kommer säkerligen antalet kubikmeter kortved att uppgå till 4,500,000 å 5,000,000, varigenom en väsentlig del av den ved, varöver bränslekommissionen förfogar, och som är så belägen, att den i mån av behov kan användas som vedbränsle, kommer att tagas i anspråk som kortved.

Av den ved, som återstår utöver behörlig kortved, torde vid försäljningen hushållsbrukningen bära i första hand tillgodoses, och synes därvid försäljningen lämpligast kunna ske genom livsmedelsnämnderna.

Om den hittills följda prisberäkningen med tillämpande av genomsnittsfrakt skall upphöra, kommer detta att medföra betydligt högre vedpris å vissa orter för industrier och därmed jämförliga vedförbrukare, som äro ogynnsamt belägna ur transportsynpunkt i jämförelse med sådana vedförbrukare, vilka få låga frakter. Kommissionen anser, att för dylika fall en efter förhållandena behörlig jämkning bör ske beträffande vedpriset.

Vid avvecklingen komma säkerligen att uppstå betydande svårigheter beträffande de vedförråd i Norrland och Dalarne, som äro så belägna, att de på grund av de höga fraktkostnaderna icke kunna komma i fråga som vedbränsle, props eller pappersved. Huru stora kvantiteter, det härvidlag kommer att röra sig om, är dock för närvarande omöjligt att avgöra, emedan detta till väsentlig del är beroende av efterfrågan på denna ved från sådana industrier och därmed jämförliga konsumenter, vilka i brist på kol kunna vilja använda kommissionens ved, samt denna efterfrågan i sin ordning beror av blivande tillgång och pris på kol.

Med tanke på att nyssberörda vedförråd säkerligen i stor utsträckning måste utnyttjas genom kolning, har kommissionen låtit verkställa utredning i sådant syfte. Av utredningen framgår, att milkolning, även om närvarande höga priser å kol skulle kunna erhållas, kommer att lämna ganska dåligt ekonomiskt resultat, men att ugnskolning däremot kommer att ställa sig gynnsammare, beroende på de rätt värdefulla biprodukter, som erhållas vid ugnskolning. Denna kolningsmetod medför dock i detta fall stora svårigheter. På grund av vedens spridda läge måste kolningen i allmänhet ske med användande av mindre, flyttbara ugnar. Vidare skulle säkerligen anläggningskostnaden komma att ställa sig relativt dyr, beroende dels på de nuvarande höga byggnadskostnaderna och dels på kortare användningstid för ugnarna än vanligt. Slutligen kommer nog avvecklingen rörande kolningsveden att taga flera år i anspråk, varvid man skulle riskera, att det nuvarande ovanligt höga priset å

såväl kol som biprodukter skulle kunna sjunka väsentligt, innan avvecklingen vore slutförd. Den verkställda utredningen avser ugnskolning i allmänhet, och det erfordras en kompletterande undersökning med hänsyn till de särskilda förhållandena i förevarande fall, i synnerhet i fråga om beskaffenheten och läget av den ved, som är avsedd att kolas, innan kommissionen kan intaga en bestämd ställning till frågan. Kommissionen vill dock redan nu uttala som sin uppfattning, att veden bör i första hand och så långt det är möjligt försäljas till enskilda eller bolag, som kunna använda den för kolning, men att, om dylik försäljning icke skulle kunna ske, det kan ifrågasättas som lämpligt, att staten ingår som aktieägare i för ändamålet särskilt bildade bolag. Först om det visar sig omöjligt att ordna vedens användning enligt någotdera av dessa båda alternativ, synes staten böra vidtaga åtgärder för att för egen räkning verkställa kolning av veden. Därest sistnämnda utväg skulle behöva tillgripas, kommer, såsom förut antytts, detta med all sannolikhet att i väsentlig grad fördröja den slutliga avvecklingen av bränslekommissionens verksamhet.

Utöver den ved, varöver bränslekommissionen förfogar, finnes följande egendom, som vid avvecklingen måste avyttras, nämligen:

1:o) En del träkol, som icke ingick i överenskommelsen med bruksbolagen, då dessa under hösten övertogo kommissionens kollager;

2:o) Maskiner, såsom lokomobiler, elektriska motorer, trä- och ristuggare m. m.;

3:o) Aktierna i Stockholms Vedaktiebolag samt Ostkustens och Västkustens Transportaktiebolag;

4:o) ävensom för verksamhetens bedrivande nödiga materialier och inventarier m. m.

Rörande försäljningen av kortved samt bränsleförbrukningsförordningens tillämpning under avvecklingstiden ävensom övriga frågor, som därmed stå i sammanhang, får kommissionen åberopa sin skrivelse av den 21 november 1918 till herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet samt kommissionens underdåniga framställning till Kungl. Maj:t av den 1 november 1918 angående avveckling av kommissionens verksamhet.

Enligt bränslekommissionens mening vore det ändamålsenligt, om kommissionen erhöle nådigt bemyndigande att på det sätt, vilket betingas av de förut antydda riktlinjerna, försälja såväl den ved som den övriga egendom, varöver kommissionen förfogar, dock att därvid viktigare frågor, där så prövas nödigt, underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Stockholm den 7 december 1918.

BRÄNSLEKOMMISSIONEN

IVAR ÅKERMAN.

G. Hultman.